SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 138. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 23, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 23-го ЛИПНЯ 1991 Ч. 138. РІК XCVIII.

ОБЛАСНІ РАДИ ПРОТЕСТУЮТЬ

Львів, Івано-Франківське (УНІАР). — Тут 11-го липня оприлюднено заяву Обласної Ради народних депутатів Івано-Франківщини з приводу злочинного підірвання вибухівкою пам'ятника Степанові Бандері. У заяві, між іншим, сказано:

,,В ніч на 10-го липня цього року група озброєних злочинців із масками на обличчях підірвала пам'ятник Степанові Бандері, вста новлений на подвір'ї в оселі його батьків, у селі Старому Угриневі Калуського району. По-злодійськи, пострілом у спину, кулею із зміщеним центром ваги, тяжко поранено Василя Максимчука. По-звірячому побито одного громадянина, мешканця цього ж села. Вибухом пошкоджено сусідні житлові будинки та каплицю. При скоєнні цього злочину застосовувалось сучасну автоматичну зрбою ракетниці, димові шашки.

Ця ганебна акція є продовженням цілої хвилі провокацій, що протягом останніх місяців прокотились по нашій області. Вибух у приміщенні міськвиконкому, бандитські напади на центр культурно-наукового товариства Рух, погром і викрадення документів у відділі народної освіти Івано-Франківського міськвиконкому, погром в приміщенні обласної організації товариства ,,Меморіял''. Все це робиться з однією метою — обмежити свободи, зупинити зростання національної свідомости народу, зберегти напруженість і розпалити вогнище розбрату.

На жаль, сприяють цьому і працівники прокуратури. За допомогою публікацій в комуністичних засобах масової інформації (,,Прикарпатська Правда", ,,Правда України"). Маючи тут неабиякий досвід, вони наполегливо і підступно, використовуючи дезінформацію, нав'язують ідеї конфронтації, зневіри у правильності вибраного шляху, роблять спроби розколу між народом і законно обраними радами.

Обласна Рада рішуче засуджує ці злочинні акції неоімперіалістів і звертається до всього населення области із закликом не піддаватися на провокації, в цей критичний час виявити мужність і стійкість, щоб не допустити кровопролиття,

(Закінчення на стор. 3)

,,Чайка" виступатиме на Союзівці

Танцювальний ансамбль ,,Чайка".

Союзівка. — В суботній програмі 27-го липня на широковідомій оселі УН-Союзу в просторій охолоджуваній залі ,,Веселки" виступатиме танцювальний ансамбль ,,Чайка" з Йонкерсу, Н. Й. Початок концерту о год. 8:30 вечора.

Група, в складі якої 62 танцюристи і танцюристки, була заснована в 1981 році йонкерським відділом Спілки Української Молоді Америки. З того часу ансамбль ,,Чайка" брав участь в багатьох фестивалях і концертах, серед яких — фестиваль в Гарден Стейт Артс Центрі, фестиваль Української Молоді на оселі ,,Верховина" в Глен Спей, Н. Й., в Мейкон, Джа., на оселі СУМ-А в Елленвіллі, а також в українських фестивалях в Піттсбургу та Філядельфії, як і в концертах в Монтреалі та в Алліс Таллі Голл при Лінкольн Центрі в Ню Йорку.

Більшість хореографій виконуваних ,,Чайкою" творів належать Орестові Русинкові, який вивчає українські народні танки впродовж 25-ох років. Кілька танців та багато сольових номерів є аранжовані іншими членами ансамблю.

Після концерту відбудуться забави під звуки оркестр ,,Ватра" та ,,Веселий Львів". Початок забав о год. 10-ій вечора.

УНСОЮЗ ПРИЗНАЧИВ 122,800 ДОЛ. НА СТИПЕНДІЇ

Джерзі Сиnі, Н.Дж. — Стипендійна комісія Українського Народного Союзу, базуючись на рішеннях Головного Уряду, приділила 206 стипендій на загальну суму 122,800 дол. для українських студентів, членів УНС, на академічний рік 1991-92.

Засідання Стипендійної комісії відбулося в Головній Канцелярії УНС 17-го червня. До комісії входять члени Екзекутивного Комітету УНС і члени Головного Уряду. Вони розглянули 244 аплікації, які наспіли від українських студентів із З'єднаних Стейтів Америки і Канади. З цього числа вони уневажнили 38 аплікацій які не відповідали вимогам комісії.

Всі інші аплікації були розглянені на базі фінансових потреб студентів, рівня навчання, предметів студій, а також активности в українській спільноті.

Три стипендії признано дещо вищі в сумі 2,100 дол., три по 1,600 дол., одну 1,300 і 14 по 1,100 дол. Також позитивно полагоджено 18 стипендій по 900 долярів, вісім по 800, 13 по 700, 32 по 600, 18 по 500, 63 по 400 і 33 по 300 дол.

Серед стипендій шість були особливими: у пам'ять колишнього головного редактора ,,Свободи" Антона Драгана признано для Рені Провост в сумі 1,600 дол.; у пам'ять довголітнього головного касира Романа Слободяна признано для Назара Гнатенка в сумі 2,100 дол.; у пам'ять Йосива Вовка, стипендія призначена для студента з Лемківщини Андрія Дохмановича в сумі 2,100 дол.; в пам'ять Богдана Зорича, довголітнього директора канадської канцелярії УНС признано для студента з Канади Ярослава Кісика, студента Торонтонського університету в сумі 1,100 дол. Також признано дві стипендії Українського Народного Дому, в Блекстоні, Масс., для Джуді Бурггард-Ріссі в сумі 1,100 дол. і Олександри Ісаєвич з Бостону в сумі 2,100 дол.

Детальні інформації Стипендійної комісії появлять ся разом з фотографіями стипендистів у спеціяльному виданні ,,Українського Тижневика" на початку академічного року.

Члени Стипендійної комісії, які брали участь в засіданні згаданої комісії були: головний предсідник УНС Уляна Дячук, заступниця головного предсідника Гльорія Пашен, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Олександер Благітка, головні контролери Василь Пастушок, Анатолій Дорошенко і Тарас Шмагала та головна радна і головний редактор ,,УТ" Рома Гадзевич та головні радні Олександер Худолій і Василь Лучків.

Л. Кравчук підтримує введення в Україні власної валюти

Київ. — Газета ,,Файненшел Таймс" надрукувала у числі з 15-го липня коротке повідомлення з Києва про те, що голова Верховної Ради України Леонід Кравчук підтримує плян введення в республіці власної валюти, даючи парляментаристам, головно спеціяльній комісії, всяку підтримку в цій справі, — пише кореспондент згаданої газети Христя Фрідленд в кореспонденції з Києва.

Це є ознакою, — пише далі Фрідленд, — що Україна, друга по величині республіка СССР, йтиме шляхом проголошеного суверенітету, не зважаючи на кремлівський тиск, щоб вона якнайскорше, спільно з іншими вісьмома республіками, ратифікувала союзний договір.

Як відомо, Верховна Рада України покищо відклала до 15-го вересня розгляд теперішнього проєкту договору і чимало депутатів заявилося за випрацюванням свого власного проєкту. Велика частина населення взагалі протестує проти підписання союзного договору, вважаючи його новим ярмом для республіки.

Питання, що хвилюють сьогодні Україну

Київ. — Начебто відлуння на цю подію, що Верховна Рада УССР проголосила конкурс на створення проєктів державного гербу України, на сторінці газети ,,Культура і Життя", ч. 27-ме з 6-го липня ц.р. появилася стаття Володимира Сергійчука, кандидата історичних наук, п.з. ,,Національні святині житимуть", в якій автор на самому початку стверджує, що ,,Майже щодня перед громадянами нашої республіки постають все нові й нові питання. Чому, скажімо, у багатьох містах республіки органи державної влади узаконюють використання синьо-жовтого прапора, тризуба, гимну 'Ще не вмерла Україна'? Чому організоване робітництво Донбасу замість того, щоб дати гідну відсіч 'місіонерам' з Галичини, стоять разом з ними під синьо-жовтими прапорами і вимагають не ковбаси, а державної незалежности України.

Відповідь тут може бути однозначною: відбувається національне відродження України. І відбувається воно під національними святинями, які супроводжували славну нашу історію. Відбувається завдяки зусиллям істориків, які, відмовившись від виконання соціяльних замовлень офіційних ідеологічних інстанцій, повертають народові правду, спокутуючи свою вину перед ним.

Ми вже знаємо: саме завдякий цій благородній праці народові вже повернуто деяке національне надбання. Так, нині в особливій повазі гетьманська булава як символ державної влади на Україні. Її не відмовились прийняти ні Іван Степанович Плющ у день про-

(Закінчення на стор. 3)

,,Я не зрікся своєї незалежности"

Джерзі Сиnі, Н.Дж. (П. Часто). — Коли зустрічаєш людину, осяяну якимось даром Божим — талантом чи гарною душевною рисою, чи бодай зовнішньою красою — хочеться думати, що та людина не є винятком, що подібних до неї в нашому народі багато. Це бажання виникає спонтанно, підсвідомо. Бо так і має бути, щоб ми, узгіднено із законом Життя, з вищим провидінням, свою національну ідентичність пов'язували з вартісними людськими якостями. Це робить кожний народ і це робимо ми.

Чи ще належить до тих вартостей давня, як світ, віра в добро? Через вінця вона ніколи не переливалася, а тепер її скрізь і, на жаль, в Україні теж, треба шукати серед найбільших браків.

Тим радіснішим святом для душі стає зустріч з людиною, яка ні на макове зерня не сумнівається в перемозі добра. Його ім'я — Мирослав Маринович. Перед тим, як він мав відвідати редакцію ,,Свободи", ми ще раз прочитали у відомому збірнику ,,Українська Гельсінкська Група" довідку, що стосувалася його дисидентської біографії.

Мирослав Маринович в редакції ,,Свободи".

Скінчив Львівський Політехнічний Інститут, служив в армії, був у першій десятці членів УГГ, пройшов через концтабори суворого режиму і заслання. Зі скупих відомостей поставав образ молодого українського революціонера, людини жертовности і дії.

Але коли він прийшов, коли, ще не промовивши жодного слова, засвітив простір довкола себе якимось дивним, небуденним світлом, враз збагнулося, що він скаже щось цілком іншого, аніж закликати до ,,останнього і рішучого бою". І він сказав: ,,Я вірю в добро".

Ці слова на тлі безпросвітньої совєтської дійсности звучать для так званого здорового глузду як образа. Де ти, чоловіче, бачиш тепер те добро, в яке можна вірити? Світ іде в чотири боки, виснаживши тіло і дух у непогамованій агресивності, злиднях і екологічних напастях, взаємних претенсіях і недовір'ї. Де те добро, де віра, що здатна спинити це все й обернути у

(Закінчення на стор. 3)

ЗАВЕРШИЛАСЯ ЗАКОРДОННА ПОЇЗДКА ДЖ. БУША

Анкара, Туреччина. У неділю, 21-го липня, завершилася дводенна поїздка президента ЗСА Джорджа Буша в Туреччину і він повернувся додому після тижневого перебування за кордоном. Його поїздка включала зупинку в Парижі, участь в нараді ,,великої сімки" в Лондоні, візити в Грецію і Туреччину.

Під час дводених переговорів з президентом Туреччини Тургудом Озалом та іншими турецькими лідерами президент Дж. Буш говорив переважно про те, про що говорив раніше з грецькими лідерами про проблеми Кипру, про зміцнення південного крила НАТО, про американську допомогу. Президент ЗСА хвалив Туреччину за її ролю в недавній війні проти Саддама Гуссейна.

Дж. Буш обіцяв, що Туреччина дістане додаткову американську військову допомогу, зокрем нові бойові літаки. Буш і Озал погодилися, що дружні відносини між двома країнами повинні базуватися як на економічному, так і на військовому співробітництві. Т. Озал подякував З'єднаним Стейтам та іншим країнам антиіракської коаліції за 3 біл. дол., які Туреччина дістала як відшкодування за втрати, яких вона зазнала у війні з Іраком і в наслідок економічного бойкоту Іраку.

Чинники вашінгтонської Адміністрації, які супроводжували Буша, нагадали журналістам, що, згідно з існуючими нині правилами, Конгрес на кожні 10 дол. допомоги Туреччині виділяє 7 дол. Греції. Однак вони підкреслили, що це правило може бути порушене, і в наступному фінансовому році Туреччина дістане допомогу в розмірі 700 млн. дол., а Греція всього 3 50 млн.

Під час перебування Буша в Туреччині, як і під час його поїздки до Греції, відбулися антиамериканські демонстрації. В обох випадках на вулицях бушували радикально настроєні студенти.

З'їзд народних депутатів РСФСР перервав сесію

Москва. Совєтське пресове агентство ТАСС інформує, що Президія надзвичайного п'ятого з'їзду народних депутатів Російської федерації була змушена оголосити перерву до половини жовтня з причини внутрішніх непорозумінь і неспроможности обрати голову Верховної Ради РСФСР. Як відомо, місце голови Верховної Ради залишилося опорожнене після вибору Боріса Єльцина на пост президента російської республіки.

Президія з'їзду допустила шість голосувань над кандидатами, а зглядно над двома особами, які претендували на пост голови Верховної Ради, а саме: Руслана Хасбулатова, кандидатуру якого висунула соціял-демократична партія ,,Демократична Росія", і Сергея Бабуріна, кандидата ,,центру", якого підтримували члени Комуністичної партії. **Ні один з кандидатів не отримав вимаганих 531 голосів. Такий вислід голосування був викликаний не тільки тим, що з'їзд розколовся на дві рівні частини, але також і тим, що табір демократів, кандидатом якого був Хасбулатов, не голосував сконсолідовано і не дав рішучої відсічі комуністам, які осінню будуть пробувати здобути цю важливу позицію. Понад 100 депутатів з демократичного бльоку обвинувачували Хасбулатова в ,,авторитарних методах керівництва парляментом".**

Такі розбиття зручно використовують комуністи, підсилюючи, навіть шляхом поширення брехні, всякі плітки про ,,неїхнього" кандидата. Пропозиція Б. Єльцина, щоб обрати головою ВР Росії Хасбулатова, а його заступником Бабуріна, викликала гостру реакцію останнього і тут вже не було ради. З'їзд депутатів треба було припинити і оголосити перерву майже на два й півмісяці, бо ніхто не міг вийти з цієї ситуації, штучно створеної Комуністичною партією.

Делегати змогли полагодити тільки одну справу: підтвердити кандидатуру голови уряду республіки, яким став Іван Сілаєв.

Політичні спостерігачі кажут, що тепер дуже багато залежатиме від загального розвитку політичного життя в СССР і від стану в Комуністичній партії, яка, як інформують кореспонденти, стоїть напередодні розколу.

У СВІТІ

ЗАСТУПНИК НАЧАЛЬНИКА ґенерального штабу совєтської армії генерал-полковника Ґріґорій Крівошеєв заявив у газеті ,,Красная Звєзда", що весняний призов молоді на військову службу пройшов незадовільно. В цілому по СССР плян призову виконано на 91.4 відсотка, однак у Грузії — тільки на 8.2 відсотка, Литві — на 12.3 відсотка, Вірменії — на 16.4 відсотка, Естонії — на 30 відсотків.

В ЧЕТВЕР, 18-ГО ЛИПНЯ, комісія ООН з питань прав людини повідомила, що Ірак оголосив про намір вивести свого представника зі складу комісії і припинити з нею будь-яке співробітництво. Іракський представник пояснив, що Багдад вдався до цього кроку, протестуючи проти санкцій ООН, наслідки яких обмежують іракців: через ізоляцію країни вони не можуть продавати нафту, щоб купити товари щоденного вжитку.

ТУРЕЦЬКІ ВЛАСТІ оприлюднили деталі угоди з країнами-учасницями антисадамівської коаліції про розміщення військ союзників у районах, що межують з Іраком. Війська будуть перебувати в Туреччині для попередженя можливих дій іракської армії проти курдів.

У ЧЕТВЕР, 18-ГО ЛИПНЯ, ізраїльські літаки завдали два бомбові удари по позиціях мусулман-шіїтів з організації ,,Гезболла", що розташовані на північ від зони безпеки, контрольованої армією південного Ливану. Летунські напади відбулися напередодні прибуття державного секретаря ЗСА Джеймса Бейкера на Близький Схід, але Ізраїль поквапливо заявив, що між цими подіями нема ніякого зв'язку. Жиди продовжують не вірити у здатність ливанської армії взяти під контролю південь країни і забезпечити ізраїльську державу від терору Організації Визволення Палестини і бойовиків з ,,Гезболли".

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ Ради Литви Вітаутас Ляндсберґіс в телеграмі, надісланій президентові Міхаїлові Ґорбачову, вимагає повернути будинки преси, телецентру й інші будівлі, захоплені совєтською армією під час січневих подій у Литві.

У СТОЛИЦІ МОЛДОВИ Кишиневі зареєстровано нове періодичне видання ,,Аве Марія" — орган Християнсько-демократичної ліги жінок Молдови.

АРАБСЬКІ ДЕРЖАВИ ПОГОДИЛИСЯ РОЗПОЧАТИ ПЕРЕГОВОРИ З ІЗРАЇЛЕМ

Єрусалим, Ізраїль. Агентство Ассошієйтед Пресс і закордонні кореспонденти інформують про те, що п'ять арабських держав Йорданія, Сирія, Ливан, Єгипет і Савдійська Арабія, погодилися прийняти плян президента З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Буша і розпочати безпосередні розмови з Ізраїлем про встановлення миру в цьому районі світу і підписання мирового договору й договору про співпрацю, який, на думку багатьох політичних аналітиків, може цілком змінити атмосферу на Близькому Сході.

Президент Сирії Гафез Асад пішов так далеко, що погодився на зустріч з прем'єр-міністром Ізраїля Їцаком Шаміром, хоч він (Асад) у своїй заяві не називаючи Шаміра по імені, говорить тільки про бажання зустрічі з ізраїльськими урядовими особами. Европейські джерела інформують, що ще не було випадку в історії існування Ізраїля, щоб керівник Сирії висловлював бажання зустрічатись з урядовими особами тієї країни. Це, на їхню думку, добрий знак до згоди, бо досі сирійці категорично відмовлялися говорити з Ізраїлем поки цей не віддасть їм Голляндських височин, захоплених ізраїльським військом під час воєнних дій.

Як виглядає з поведінки ізраїльських політиків, вони ще не готові до безпосередніх розмов з арабами, а арабська погодженість говорити заскочила самого Ї. Шаміра, який сказав державному секретареві ЗСА Джеймсові Бейкерові, архітекторові мирової конференції, що ,,правду кажучи, я ще не готовий говорити з Асадом, чи будь-яким іншим речником арабського світу". Виглядає, що Ізраїль не має ще готового пляну.

Очевидно, питання поселенців на окупованих арабських землях, зокрема на західньому березі ріки Йордан і смузі Гази може стати головною перешкодою у мировому процесі на Близькому Сході. Під час зустрічей Дж. Бейкера з лідерами арабського світу останні вимагали, щоб Ізраїль припинив поселення. Зокрема Савдійська Арабія і Йорданія настоювали на цих вимогах. Вимога Савдійської Арабії була одобрена перебуваючим тоді в Туреччині президентом Дж. Бушем, який висловив надію, що Єрусалим прийме мінімальні арабські вимоги і тим самим забезпечить мир на Близькому Сході. Коли Президента ЗСА запитали чи справа поселення є життєво важливою справою для існування Ізраїля, Дж. Буш відповів, що він в цьому не переконаний. Не зважаючи на становище Буша і Бейкера, Ї. Шамір відкинув вимогу Савдійської Арабії, викликавши своєю поведінкою різні коментарі европейської великої преси, яка не є під впливом світового жидівства.

Деякі поміркованi аналітики твердять, що тверда неуступчива політика Ї. Шаміра проти якої протестують навіть самі ізраїльтяни, може створити там урядову кризу.

Україна плянує зменшити дотації до союзної каси

Київ. — В інтерв'ю, яке дав голова Верховної Ради України Леонід Кравчук двом кореспондентам радіостанції ,,Вільна Европа", Наталії Мельничук і Кеті Міґаліско, та яке було передане в понеділок, 15-го липня, він заявив, що республіка повинна вплачувати до союзної каси не більше як 20 біл. замість дотеперішніх 100 біл. карбованців на вдержання і функціонування союзного уряду.

Л. Кравчук, який останньо опинився в центрі уваги засобів масової інформації, завдяки його резолютній поставі до проблеми суверенітету республіки і відкладення Верховною Радою України проєкту союзного договору, підкреслив в розмові з кореспондентами, що його відданість справі суверенітету почалася ще в 1989 році, коли він в характері ідеолога в Центральному Комітеті Комуністичної Партії України, вже тоді бачив, що Комуністична партія розпадається і врятувати її може тільки суверенітет, тобто самостійність кожної компартії в республіках.

Голова Верховної Ради України підкреслив, що партійну суверенність не можна й не треба змішувати з державною суверенністю, бо це дві різні справи.

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ПРАЦІВНИК Сі-Ай-Ей Алан Фаєрс, який минулого тижня признався, що був також заанґажований в Ірано-контра афері, заявив, що він систематично звітував Робертові Ґейтсові в 1986 році про допомогу Сі-Ай-Ей нікараґуанським повстанцям. Хоча звітування А. Фаєрса зосереджувались на допомозі схваленій Конгресом, а не на тій таємній, котрою завідував підполковник Олівер Норт, то все ж таки ці його заяви не є надто корисними для Р. Ґейтса, перед яким ще цілий ряд зізнань, щоби бути признаним на пост директора Сі-Ай-Ей.

ГОЛОСАМИ 81 ДО 18 минулого четверга Сенат схвалив законопроєкт, який якщо стане законом, вимагатиме найменше 10-літнього ув'язнення та до 10,000 дол. гривни для тих працівників у ділянці здоров'я, які, знаючи, що хворіють на АІДС, не поінформували про це своїх пацієнтів. Крім цього Сенат голосами 99 до 0 проголосували над окремою пропозицією, що дослівно наказує стейтам вимагати від усіх професійних працівників здоров'я, лікарів, дентистів, медсестер та інших, які мають до діла з хірургією, перевірки чи вони не є носіями вірусу хвороби АІДС. Аналітики твердять, що ця остання пропозиція не була нічим іншим, як політичною тактикою демократів, щоби збалянсувати партійні зацікавлення цією справою, бо перший законопроєкт був схвалений на пропозицію республіканського сенатора з Північної Каролайни, Джессі Гелмса.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ виявив своє сильне невдоволення минулого тижня до сенатської Комісії закордонних зв'язків через те, що вона відклала переслухання колишнього амбасадора до Іраку Ейпріл Ґлеспі, де вона мала оборонити себе перед закидами, що обманювала Конґрес. У своїх зізнаннях минулого березня Е. Ґлеспі твердила, що вона попереджувала президента Іраку Саддама Гуссейна не вживати військової сили проти Кувайту, коли зустрічалася з ним 25-го липня 1990 року, а вже вісім днів пізніше іракські війська зайняли Кувайт. Одначе два сенатори, члени вищезгаданої комісії, закинули амбасадорові Ґлеспі поблажливість до С. Гуссейна. Саме на ці та подібні закиди мала вона відповісти перед Комісією що було призначено на п'ятницю 19-го липня та опісля перенесено на неозначену дату.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Компартія СССР над берегом пропасти

Міхаїл Ґорбачов проголосив був гасла „гласности і перебудови" і в тому першому періоді свого вже шестирічного урядування дійсно відхилив двері людським і громадським правам. Але сам був дуже чулий на критику і не допускав її. Коли Боріс Єльцин критикував його за надто повільний темп реформ — викинув Єльцина з Політбюра. Згодом сердився, коли один тижневик помістив критичні зваваги про нього, домагався зміни редактора і проголосив декретом, що не вільно підривати повагу президента, бо це шкодить країні. Але часи змінилися, з упадком персонального авторитету Ґорбачова й зростом внутрішньо-політичного та економічного хаосу перестали слухати президента з його диктаторськими повновластями. Коли, наприклад, він видав заклик, щоб йти збирати жнива дуже доброго минулорічного врожаю — ніхто не поїхав і врожай пропав.

Внутрішньо-партійна колотнеча продовжувалася і Ґорбачов лявірував між ортодоксальними марксистами і ліберапами, представляючи себе, як лідера центру. Але в реакції на самостійницькі національні рухи грозив здавити їх силою і поширив права війська й поліції. Це тривало коротко, бо в реакції на той його курс „сильної руки" гостро натаврував його — не називаючи прізвища — міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе і зрікся своєї участи в уряді. У минулому тижні Шеварднадзе очолив нову політичну організацію Рух за демократичні реформи. Виявляється, що Ґорбачов дав своє тихе благословення на заснування такої організації. Шеварднадзе офіційно виступив з Компартії.

На сторінках „Свободи" була мова про диковинне явище, що прем'єр уряду Валентин Павлов зневажливо говорив про економічний плян, з яким Ґорбачов збирається їхати до Лондону на зустріч з лідерами семи найбільш у промисловенних країн світу. Була теж мова про те, що праве крило Компартії, підтримане речниками армії і КҐБ намагається здискредитувати Ґорбачова перед оцією подорожжю. Сам голова КҐБ Володимир Крючков добалакався до того, що допомога Совєтському Союзові від Америки — це змова Сі-Ай-Ей на заволодіння Совєтським Союзом.

„Правда" принесла вийнятки з промови Ґорбачова, в якій він гостро таврує праве крило партії, закидаючи йому руйнування партії і країни. Він, — генеральний секретар Компартії — заповідає, що в найблихчих виборах ця партія ганебно програє, що люди справедливо казатимуть „Як партія не вміє тримати у себе порядок то як може порядкувати державою". Різні цитати з „Правди" приніс „Ню Йорк Таймс" з 4-го липня 1991 року. Там же читаємо, що вже три мільйони членів Компартії покинули її. Нову гостру критику партії проголосив член Політбюра й близький дорадник Ґорбачова Александер Яковлєв. Виправдуючи своє приступлення до організації Рух за демократичні реформи Яковлєв закидає партії, що вона не йшла з народом, який в останніх роках переводив революцію, а виступала проти народу. Яковлєв не називає по імені Ґорбачова, але ж Ґорбачов був і є генеральним секретарем Компартії. У цьому ж числі „Ню Йорк Таймсу" вперше читаємо про можливість, що Ґорбачов зречеться фактичного головства партії, що ще недавно видавалося річчю цілком виключеною. Якщо дійсно так сталось би, всупереч його колишній заяві „Я народився комуністом і комуністом умру" — то він урятує своє життя і, може, зреґабілітує себе за свої партійні вихиляси.

Сам Ґорбачов, найкращий знавець партійних відносин і її довголітній керманич ствердив, що „Компартія знаходиться над берегом пропасти" — ще розмірно недавно запевняв, що Компартія „відродиться", набравши людське обличчя: у 1968 році Брежнєв військовим з'єднанням ліквідував замір Олександра Дубчека завести у Компартії Чехо-Словаччини людське обличчя. Ґорбачов хотів наслідувати Дубчека і це йому не вдалося, бо вдатися не могло. Комунізму не можна демократизувати, як не можна знайти компромісу між вогнем і водою. Тому збанкрутував „еврокомунізм". І ми є свідками, як банкрутує комунізм в СССР. Залишається гнітючий запит, як поведеться армія, що дітимуть маршал Язов і вся військова верхівка?

Микола Муратов

„ЛЕНІН І ТЕПЕР ЖИВІШИЙ ВІД УСІХ ЖИВИХ?"

I

Колись, ніби вже дуже давно, в часи дрімучого застою і моєї безславної медичної кар'єри, довелося мені працювати у Центральній клінічній лікарні Четвертого головного управління при Міністерстві охорони здоров'я СССР. Головне медичне управління і лікарня (в народі її називають „кремлівською") обслуговує союзно-імперське начальство, включаючи членів Політбюра й також членів їх родин та послугачів. Мої „лейб-медичні" обов'язки полягали у визначенні складу рівня гормонів у крові та інших біологічних рідинах „контингенту" (так називали пацієнтів). Наше параклінічне відділення було в тому корпусі, що й морг, а матеріял для обстеження доводилося брати у всіх клінічних відділеннях, отож весь „виробничий цикл" був у мене перед очима.

Якось у службових справах довелося мені зайти до відділення реанімації та інтенсивної терапії. Проходячи, мало не над входом до відділення помітив гасло, написане в лікарняній стінній газеті: „Ленін і тепер живіший за всіх живих" (вислів з поеми В. Маяковського). Це гасло, як символ марксистсько-ленінської віри, всім уже досить примелькалося, тому мало хто звертав на нього увагу. Мені ж сусідство гасла і відділення реанімації (буквально: оживлення) здалося кумедним і я жартома поділився своїми думками з моїм начальником, завідувачем лябораторією. Запропонував поширити сферу примінення цього гасла: поперше, зробити його девізою лікарів-реаніматологів, а подруге, причепити над входом до нашого патологоанатомічного корпусу для надання, так би мовити, оптимізму нашому будинкові смутку.

Начальник сприйняв мій жарт холодно і порадив уникати таких дотепів, інакше — „ти тут довго не працюватимеш". І він не помилився. Через півтора року мене вигнали як „запеклого антисовєтчика і сектанта". А те реанімаційне відділення прославилося на весь світ, бо з нього по півроку керували країною Черненко і Андропов. Та це було вже без мене. Мене позбавили звання „лейб-медика" незабаром після смерти Брежнєва.

Брежнєв, наскільки я пам'ятаю, був першим з членів Політбюра, хто „освоїв" недавно збудоване фінською фірмою приміщення нового патологоанатомічного корпусу головної лікарні країни.

І було це так. Коли тіло „вірного продовжувача" привезли до патологоанатомічного корпусу, то безліч „лікарів у цивільному" негайно окупували наше приміщення. Вони стояли цілу ніч перед кімнатою-камерою, у якій здійснювався розтин, не підпускаючи нікого з нас до „вельможного тіла". Наступного дня обличчя вождя так почорніло, що санітарові довелося витратити весь запас гриму, призначений для таких випадків.

Взагалі, допомога із Заходу медичною апаратурою та ліками, за моїми підрахунками, на чотири-п'ять років продовжила період застою в СССР. І на такий строк продовжилося життя „застійних вождів". До подібного висновку може прийти кожен, хто порівняє рівень привілейованої і звичайної охорони здоров'я.

З протилежних боків Красної площі в Москві є два дуже шановані об'єкти. Ближче до Кремля розташований Мавзолей Леніна, а на другому боці Государственный універсальний магазін (ҐУМ). Таке сусідство послужило сюжетом для однієї анекдоти: представник, як тепер кажуть, автономного утворення на крайньому північному сході Росії, наслухавшись про товарний достаток у ҐУМі, вирішив там отоваритись під час візити до столиці СССР. Через провінційну неуважність, він переплутав черги на Красній площі й, простоявши кілька годин у черзі, потрапив до Мавзолею. Вдома на запитання сусіда, що продають у ҐУМі, відповів: „черга була така довга, що заки я потрапив до крамниці, то продавець помер і лежить у вітрині". Невже слова совєтського оленяра збулися і Ленін справді помер? Спробуємо розібратися трохи у, так би мовити, ленінській реаніматології.

Закінчення буде.

Михайло Кучер

Безвалютна торгівля України

Демократизація і гласність розбурхали всі сфери суспільного життя України. Не обминули вони і торгівлю. Торгівля стала більш гнучкою, треба було шукати нового підходу до покупця, рахуватися із його смаком та потребами. В Закарпатській області почали організовувати торгівлю на „безвалютній основі" з прикордонними країнами.

У Закарпатті туристський сезон триває цілий рік. За рік в Прикарпатті буває два мільйони туристів. У Закарпаття їдуть мадяри, чехи, словаки, румуни, поляки. Ті люди мають гроші і хочуть купувати. Але вони вимогливі покупці, або навіть примхливі. Туриста не задовольняє пропоноване, він хоче якісного товару, якого не знаходить у себе вдома. Та й місцевим жителям вкрай надокучив постійний дефіцит, довгі черги. Порожні крамниці викликають вже злість, кооперативів досі мало. І досі на селі продуктів і товарів значно менше як у місті. Правда, дещо поліпшилося становище з молоком і молочними продуктами. Виробів легкої промисловости і досі не вистачає. Дефіцит на 90 відс. Здебільшого — це товари швацькі, трикотажні і парфюмерія. Косметичні вироби, взуття — постійний дефіцит не тільки на провінції, але вже і в Москві. Постійно бракує м'яса, м'ясних консервів-неосяжної практично ковбаси, овочевих консервів.

Здебільшого туристам пропонується сувеніри, ляльки, дитячі візки. Румуни питають за маргариною „Молочний" ужгородського виробу. Мадяри охоче купують білизну, замовлють постійну білизну. 1989 року постійної білизни заявлено на 4 мільйони карбованців.

Досить цікаве пояснення дефіциту. Дефіцит створюють туристи, здебільшого чужинці, які захланно купують все, що побачать, не зважаючи на ціни. Закарпатській області постійно бракує фруктів. До того погано працюють залізниці. На станціях Чоп-Загонь — залізничні вузли — нагромаджуються тисячі вагонів з пачками українських і закордонних товарів. У Кошиці, Закарпатська область, пляниють продавати мінеральні води, а в Ужгороді плянується продаж чеських товарів. Місцеві люди мають досить грошей, але туристи мають грошей значно більше При складанні торговельних умов розраховуються не так зв. валютними карбованцями, а товарами, застосовуючи обмін.

Місцева влада і жителі дуже незадоволені туристами-росіянами, які залишають по собі купи сміття та нецензурні написи на дорогах, на скелях і, як правило, в туалетах.

Друзі Харкова

У „горбачовському" референдумі цієї весни 55 відсотків харків'ян голосували проти збереження Совєтського Союзу як унітарної держави, 67 відсотків голосували за суверенітет України. Це несподіванка для тих, хто був вирішив, що Харків — місто цілком зрусифіковане і треба махнути на нього рукою. Виходить, що український патріотизм не згас у думках і почуваннях його населення.

Є тут, одначе, два, але поперше, меншість, що хоче триматися російсько-совєтської позиції, досить велика, більша, ніж кількість росіян у місті. Подруге, голосування відбувалося в політичній площині. Гірше, далеко гірше з культурою, з мовою. Яка була б тут воля й вибір людности, скільки голосувало б за українську культуру, українську мову, ми не знаємо. Але знаємо, що тиск русифікаторів тут дуже сильний. У „Літературній Україні" ч. 15 цього року вміщено допис під характеристичною назвою „Міняти вже нічого". Секретар обкому Комуністичної партії Маслов заявив, що „далі мову періодичних видань в області не міняти-муть". До цього твердження й стосується назва допису. Як твердить автор допису, усі партійні й комсомольські газети й журнали Харкова від початку цього року виходять у Харкові російською мовою. Чи це відповідає волі населення? Ледве чи так. Ось переді мною лист від харківського двадцятирічного парубійка. Він намагається писати по-українськи й нарікає, що не може, бо вся його освіта була російська, як у чорні роки валуєвського й емського указів (про які він ледве чи щось знає). Усе таки його мова не така погана, але освіти мовної йому явно бракує. Приміром, про існування літери є він не знає і пише російською є. Не з його вини, бо освіта в Харкові від дитячих садків до університету й дослідних інститутів у пазурях русифікаторів.

У Харкові ще є дві українські газети, є український театр, є два музеї, є літературно-публіцистичний місячник „Березіль", більшість „неформальних" видань виходить українською мовою й плекає український дух. Але важкий прес сталінсько-брежнєвських традицій намагається глушити ці парості. Іде притаєне, але вперте змагання.

Останніми роками Харків намагається перекинути мости на Захід. Це виразно видно в активізації ідеї міст-побратимів. Харків має побратима в Німеччині — Нюрнберг, в Америці — Синсиннаті. Зв'язки з Синсиннаті дуже жваві, делеґації в обох напрямах обмінюються двічі на рік. На

(Закінчення на стор. 3)

Микола Світуха

КУДИ ПРЯМУЄ РОСІЙСЬКА ДИПЛОМАТІЯ?

Недавній вибір Боріса Єльцина президентом Російської федерації та грядучі фундаментальні зміни в структурі СССР висувають на передове місце питання про основні критерії і головні пріоритети майбутньої дипломатичної політики Росії. Офіційна візита Єльцина у Вашингтоні була незаперечно історично важливою подією на шляху відродження дипломатії Російської федерації і переконливим доказом того, що відтепер незалежні дипломатичні ініціятиви перестануть бути лише спорадичними проявами. Поширення таких ініціятив створюватиме ґрунт і для незалежної дипломатії України в згоді з положеннями її Декларації суверенітету.

З цих причин питання про критерії, якими буде керуватися російська дипломатія набирає окремої актуальности. Деякі авторитетні відповіді подав міністер закордонних справ Російської федерації Андрій Козирев у інтерв'ю з головним редактором журналу „Інтернешенел Аффейрс" (березень 1991). Хоч деякі погляди Козирева основані на викривленій інтерпретації історії, не треба забувати, що він — це продукт сьогоднішньої системи. Після закінчення московського Інституту міжнародних відносин він служив на різних постах в дипломатичній службі СССР за кордоном. Виходить, що він не був яскравим прихильником ідеологічної лінії Компартії і з часом попав під вплив більш демократичної течії, що її персоніфікував Єльцин. В жовтні 1990 року Верховна рада РСФСР затвердила Козирева, якому лише 39 років, на становищі міністра закордонних справ.

На думку Козирева, відродження державницьких традицій Росії покищо мусить іти в рамках „оновленого" союзу, а не шляхом розпаду. Російська федерація не ставить собі завдання відновити імперський центр, але хоче позбутися тоталітарних традицій останніх 70-ти років. Головна трудність, на його думку, полягає у визначенні місця Росії в світі, одночасно плекаючи оптимальні відношення „з тими реґіонами, які були частиною Російської імперії, але стали в'язнями тоталітаризму разом з Росією", а тепер шукають шляхів до самовизначення. Козирев виразно намагається оминути визначення ролі російського народу як колонізатора, окупанта чи асимілятора інших націй. Він говорить про тоталітаризм „метрополії", визначуючи її як „центральні міністерства, супермонополії, які поводилися і далі стараються поводитись як колонізатори також і в Росії..." Козирев промовчує питання, хто ж саме творив і керував цією „метрополією" та на чиїх імперських традиціях „процвітав" вже сім десятиліть отой тоталітарний „центр".

Козирев визнає потребу знайти нові форми співвідношення „з колишніми частинами Російської імперії, в якій саме Росія була метрополією". Оминаючи термінів „народи" чи „нації", Козирев характеристично вживає визначення „частини" або „реґіони" як географічне поняття і промовчує колонізаторську політику московської „метрополії" на протязі століть. Відома теза про „взаємозалежність економіки, людського майбутнього, культурних вузлів" приводить до висновку про точніше невизначені „споконвічні російські території", а вслід за тим і до ствердження, що розв'язання теперішнього союзу було б „цілком несправедливим, абсурдним кроком назад до минулого століття". Так і нагадують ся слова: „Союз нерушимый..."

На думку Козирева, тісні зв'язки поміж всіма слов'янськими народами — це природне явище, яке він порівнює до цих спільних історично-культурних коренів, які в'яжуть арабські, франкомовні та інші народи. Забезпечення таких зв'язків дало поштовх для підписання двосторонніх договорів поміж Російською федерацією і Україною та Білорусією. Процес зберігання горизонтальних зв'язків, зокрема в площині культурній і людських контактів, мусить бути добровільним, без наказів згори і без контролі „центру". Співвідношення поміж республіками мусить бути основане на загальновизнаних принципах міжнародного права, які мають універсальний характер.

Козирев висловлюється дуже похвально про рівень кваліфікації і працю міністра закордонних справ України. З міністром Зленком і деякими чоловими працівниками міністерства він знайомий з минулих років, коли вони разом працювали в „союзній" дипломатичній службі. „Штаб міністерства України — це професіонали з досвідом в ООН" — стверджує Козирев. „Донедавна міністерство Росії немало нікого подібного. Це була чисто декоративна інституція."

Ухвалою Ради Міністрів Російської федерації початковий штаб його міністерства буде нараховувати понад 200 осіб і зростатиме в залежності від ролі, яка буде йому призначена з підписанням нового союзного договору. Козирев сподівається, що з перетворенням теперішнього централізованого союзу на „спільноту суверенних держав" зайдуть ґрунтовні зміни в закордонних представництвах СССР. Існуючі амбасади, консуляти і дипломатичні місії СССР будуть поступово перетворені на представництва новоствореної „спільноти". В їх штаби будуть представники з відповідальністю за інтереси поодиноких республік. Таким чином буде розв'язана проблема будинків амбасад і помешкань дипломатичного корпусу, які є власністю СССР.

Козирев сподівається, що держави, з якими СССР втримує дипломатичні відносини визнають право республік на окрему репрезентацію в структурі існуючих амбасад і консулятів. Та це сумнівна теза яка намагається обійти основну засаду, що двосторонні дипломатичні відносини є можливі лише за умовою безпосереднього визнання урядами один одного. Щойно після визнання де факто або де юре уряду якоїсь держави можливе є наладнання прямих дипломатичних відносин. Отож акредитовання амбасадорів та цілого дип-

(Закінчення на стор. 4)

ЗУСТРІЧІ В УКРАЇНІ

I.

(Основніші моменти з поїздки в Україну шахової дружини УСЦАК на святкування 80-річчя СТ „Україна" Львів розповідає ланковий шахів Української Спортової Централі Америки і Канади д-р Орест Попович, який очолював цю дружину. Подаємо найцікавіші вимки із довшої статті, що буде поміщена в журналі „Наш Спорт" — О. Твардовський).

* * *

Офіційне відкриття наших шахових змагань, — говорить д-р Попович, — відбулося 22-го червня 1991 року, у величавій Львівській Палаті Шахів при вул. Гаврилюка (Фредри). Ч. 1, де приміщується Львівський Республіканський Клюб. Для глядачів є там театральна заля із шаховими столиками на сцені та демонстраційними шахівницями на стіні. Нас привітав директор Львівського шахового клюбу Іван Захарчук, керівник і суддя усіх змагань не тільки у Львові, але й в усіх містах і містечках, які ми відвідали. В імені УСЦАК присутніх привітав д-р Орест Попович, такими словами: „Напевно говорю не тільки від шахістів, але й від усіх змагунів УСЦАК, яких приїхало тут понад сто, та від усіх туристів-уболівальників, що приїхали з нами в кількості понад три сотні, коли скажу, що ми усі зворушені до глибини душі вашим запрошенням, приїхали сюди, щоб разом з вами відсвяткувати Ювілей 80-річчя СТ „Україна" Львів, бо розуміємо, що це свято не тільки одного клюбу, але свято відродження українського спорту взагалі, а з ним і свято українського національного відродження. Особлива честь припала нам, шахістам, бо Львів славний із своїх шахів на ввесь світ. Ми свідомі того, що перша Львівська дружина — це світова кляса, яка могла б сміло виклакати двобій репрезентації Америки і, мабуть, її перемогла б. Такого чудового „Палацу шахів" як Львів не має ані Ню Йорк, ані Лондон. Для нас це запрошення означає, начебто нашу футбольну дружину запросили змагатися на стадіон Маракана в Ріо де Жанейро, чи гокейову дружину на славетному Форумі в Монтреалі. Ми в діяспорі завжди слідкуємо за успіхами українських шахістів, а львівських шахістів зокрема: ми уболіваємо за ними, пишемо про вас у нашій еміґраційній, пресі, спростовуємо, коли англомовна преса називає вас росіянами. Мені двічі доводилося писати такі листи протесту відносно Василя Іванчука. Коли недавно газета „Ню Йорк Пост" у заголовку написала „Молодий українець на порозі великости", то мені здавалося, що наші намагання „лупати ту скалу" не були даремними. (Копію цього вирізка та інших вирізків про українських шахістів з американських газет і щоденника „Свобода" я передав львівському клюбові).

Продовжуючи привітальне слово, д-р Попович у дальшому сказав: „Беручи до уваги усі ділянки спорту, до вас приїхало на цей ювілей понад 100 змагунів й змагунок. Майже всі вони молоді люди, народжені поза межами України. Багато з них не так вправно володіє українською мовою, дехто взагалі не знає мови своїх батьків. Це може буде вас вражати, але подумайте тоді й про другу сторону медалі, а саме, що ці люди приїхали до вас добровільно та з ентузіязмом, заплативши за квиток, бо професійних спортовців серед нас немає. А це означає, що їхні батьки, діди, бабці, учителі та спортові організації молоді виконали своє завдання, бо зуміли передати їм цю любов до України, без якої вони сюди не їхали б.

Представляю вам шахову дружину УСЦАК: Степан Стойко (Ч. Січ" Нюарк, Н. Дж.), американський майстер і майстер ФІДЕ, Борис Бачинський („Тризуб", Філядельфія), американський майстер і майстер ФІДЕ, Орест Попович („Ч. Січ", Нюарк), американський майстер і майстер ФІДЕ, Петро Радомський („Ч. Січ", Нюарк), американський майстер і майстер ФІДЕ, Михайло Москаль (чемпіон клюбу СТ „Україна" Торонто, Канада), змагун першої категорії, і Корнель Осадца (УСТ „Львів", Клівлен, Огайо) змагун першої категорії. Тільки двох нас „могікянів" народилися в Україні, і то таки у Львові, — це Москаль і Попович (оплески)."

Як і на всіх змаганнях, д-р Попович, як капітан дружини УСЦАК, передав львівській дружині УСА відзнаку УСЦАК, а кожний наш змагун вручив своєму супернникові пропам'ятну медалю УСЦАК. Від господарів ми отримали відзнаку з написом „Обласний Спорткомітет Львів" з гербом Львова та блакитно-жовтими кольорами. Від Спортового комітету промовляв Іван Яремко.

Перша, неофіційна, товариська зустріч з львівською елітою шахів відбулася наступного дня після нашого приїзду (20-го червня). Великою несподіванкою не тільки для нас, гостей, але й для господарів був факт, що на товариську зустріч прийшли усі львівські гросмайстри світової слави: Олександер Білявський, Йосип Дорфман, Андріян Михальчишин і Олег Романишин. Вони запропонували розіграти з нами круговий турнір швидкої гри, в якому від нас взяли участь Бачинський, Москаль, Радомський і Стойко. В офіційних матчах УСА Львів-УСЦАК ці гросмайстри не мали змагатися, але тому, що Романишин висловив бажання заграти з нами, дружина УЦСАК цьому не противилася.

Перші змагання поза Львовом мали відбутися в Стрию. Туди ми поїхали у вівторок, 25-го червня. На границі Стрия нас зустріла делеґація від міста і дві жінки в народних одягах подарували нам коровай. Відтак в стрийському театрі відбулася товарисько-мистецька програма, де кожний з нас мусів щось сказати. Забавляв нас ансамбль місцевих співаків в народних одягах. У Стрию ми змагалися проти львівської дружини, але пославленої браком Романишина. Останню дошку львівської дружини перебрав стрийський шахіст. Під час змагань стрийська телевізія зняла зі мною інтерв'ю.

27 червня ц. р. ми приїхали до курортного містечка Моршин, де й ночували. Тут несподівано ми мали добру нагоду дещо більше сказати і про себе і про діяльність українців в діяспорі. В наступному дні розіграли два матчі проти двох різних збірних Стрийщини, які виступали під назвами „Моршин" і „Стрий". Курорт Моршин — „всесоюзний", то значить тут переважає російська мова і такої націоналістичної атмосфери, як у Львові, Стрию чи Дрогобичі, тут немає. Вже сама поява на людних вулицях Моршина в наших усцаківських одностроях з тризубами викликала сенсацію. Після щедрої вечері, господарі (місцеві лікарі) взяли нас на концерт самодіяльної місцевої групи пісні й танцю, що виписувалася на майже професійному рівні. В часі концерту нас представили публіці.

Закінчення буде.

Гимни й хороводи в честь батьківщини

Вікторія — невелике містечко в північнозахідній частині стейту, 12 миль на схід від центру західнього Кензасу, Гейсу. Таке мале, що його на звичайній мапі ЗСА можна й не знайти. Заснували Вікторію шотляндці в 1873 році, а їхній провідник Джордж Ґрант (1822—1877) уславився розведенням на місцевому терені нової породи худоби, т. зв. „абердін-анґус” (від шотляндського міста Абердін), що згодом поширилась по всій країні.

Та не лише цим славиться Вікторія. Колоністи-шотляндці не витримали твердих піонерських умов тутешнього побуту й залишили їхні поселення в користь приволзьких німців, що переселилися сюди наприкінці XIX сторіччя. За прикладом кензаських шведів в Ліндзборзі, чехів у Вілсоні, мехіканців в Ля Крос чи чорних поселенців в Нікодимі, німецькі вихідці з-над Волги розбудували свій новоздобутий осередок у Вікторії й упродовж десятиліть загосподарилися в ньому зразково. Найбільшим досягненням місцевого населення є побудована в 1909—1911 роках величана катедра Отців Францішканів, що стала скрізь відома, як „Собор степів”, бо, за довідниками, це найбільша церковна будівля на захід від ріки Міссісіпі. Величавий цей храм за обсягом і мистецькою вартістю побудовано, на зразок надрайнської катедри німецьких кайзерів у Шпаєрі, в романському стилі. Його вежі можна бачити з віддалі десятків миль. Церковні вітражі святині привезено з Мюнхену, мистецького центру в Німеччині, дереворити „Хресної дороги” — з Австрії, а вівтарну панораму зладив італійський майстер. Святі Фіделій і Франціск з Ассізі є покровителями церкви і їхні мощі вмуровано у підземній крипті.

У парафію „Собору степів” входять всі місцеві віровизнання, що надає містечку справжньої екуменічної атмосфери. Екуменічний дух громади, ґрандіозна будова, що домінує над усім довкіллям, роздзвонюючи зі своїх веж ранками й вечорами на загальну молитву, її катедральна школа та специфічний характер цієї чепурної, спокійної, майже родинного типу місцевости, нагадують часи середньовіччя, з питомою йому панівністю церковного ладу над суспільним.

А тому що тут досі мало хто щонебудь знав про Україну, годилось ознайомити міщан Вікторії з українською культурною програмою. Під вибір впала відеокасетка „Прологу”, видана з приводу відзначення 500-ліття Запорізької Січі (4-го — 5-го серпня 1990 року) та музичної імпрези з тієї ж нагоди в жовтні 1990 року у Львові.

Американські учасники влаштованого тут перегляду побутово-музичної програми цієї відеокасетки побачили вперше національний здвиг широких кіл населення Східньої України, що засвідчили відродження їхньої століттями русифікованої Батьківщини. Барвиста народна ноша козацьких костюмів, похідні лави зорганізовані проводом Руху, виголошувані промови для освідомної акції учасників свята, церковні відправи з тієї нагоди і проспіви церковних, національних гимнів і маршових у супроводі оркестри — все це збуджувало особливу увагу присутніх.

Прекрасну музичну імпрезу для відзначення 500-ліття Січі задокументовано окремим записом на відеострічці у Львові. Велично, зі запалом, у відкритому концерті під небом взяли участь професійні хори, солісти, капеля бандуристок, танкові ансамблі, оркестра, рецитатори, театральні актори. Зворушливо приєднувались до програми музичного виконання усі присутні, дорослі й найменші, проспівуючи гучно „Гей, у лузі червона калина”, „Не пора, не пора”, „Ще не вмерла Україна”. Солістка виконувала з хором „Зажурились галичанки”, танцюристи в мундирах Січових Стрільців виводили танки з нашими гарними, закосиченими дівчатами, національні прапори повівали над виконавцями цієї могутньої імпрези.

Затямились окремі гурти й постаті земляків, що з завзяттям співдіяли в цьому небуденному національному святі. В гимни і пісні писутні вкладали свою душу. Пам'ятні і слова перебраного на козацького старшину молодця — „Довго нас наруга жерла, ще наруга й досі жре, та ми кликнім — Україна ще не вмерла і не вмре”! Чогось подібного про здвиг нашої батьківщини задивовані американські глядачі досі не бачили.

Роман Кухар

Обласні...

(Закінчення зі стор. 1)

яке може спричинити багатолика імперська потвора в передсмертній агонії, шляхом провокаційних акцій „помсти у відповідь”, як це мало місце у Балтії.

Ми звертаємось до людей, яким держава довірила зброю: не дайте себе в оману, не допускайте, щоб ваша зброя використовувалась супроти власного народу. Народ вам цього не простить!

Закликаємо всі демократичні сили, незалежно від національности, релігійних переконань, партійної приналежности, виступити єдиним фронтом проти різної масти екстремістів, зберігати спокій, витримку, непохитну віру в перемогу добра над злом!

В ту ж ніч і той самий час підірвано також пам'ятник організаторові ОУН Євгенові Коновальцеві у селі Зашків Жовківського району на Львівщині.

У Львові сесія Обласної Ради народних депутатів ухвалила заяву протестсу з приводу ідеологічної кампанії, спрямованої проти демократизації життя в Західній Україні, а також з приводу терористичних актів вандалізму щодо пам'ятників героям національно-визвольної боротьби. У заяві також міститься заклик „до всіх, кому довірена зброя” не бути знаряддям політичних інтриг імперських сил проти свого народу. Співгромадян закликано зберігати спокій і не допускати дій, які давали б привід до збройного втручання.

Правоохоронні органи Івано-Франківської області 13-го липня також опублікували заяву, у якій сказано, що працівники органів „з обуренням сприйняли цей провокаційний акт, як і попередні прояви вандалізму, що ведуть до дестабілізації і напружености політичної та соціяльно-економічної обстановки”. Працівники органів, як сказано в заяві, будуть співпрацювати з усіма політичними партіями і об'єднаннями у боротьбі зі злочинністю”. Заяву підписали: прокурор Івано-Франківської області Олег Мартинюк, начальник Управління внутрішніх справ области Михайло Паньків, начальник Управління КҐБ Івано-Франківщини Ігор Левенко.

НЕ ВОЗЗ'ЄДНАННЯ, А ТАКИ РОЗ'ЄДНАННЯ

У статті Ярослава Татомира п.з. „Єдність, Єдність, Єдність!” („Свобода”, ч. 134 з 17-го липня ц.р.) треба читати: „Подумаймо, яку величезну провину, який великий злочин та який смертельний гріх ми взяли б на наше сумління, коли б ми нашим роз'єднанням зруйнували ці величезні можливості, цю величезну нагоду, які лежать перед нами — здобути нашу вільну, незалежну державу”. — Ред.

УВАГА!

Від якогось часу несовісний анонім розсилає на адреси осіб і організацій примітивні аляборати зі зворотньою адресою кооперативно-громадського журналу „Наш Світ” (98 Друга авеню, Ню Йорк).

Головна Управа ОУА „Самопоміч” і редакція журналу „Наш Світ” немає нічого спільного з цією висилкою і гостро засуджує таку провокативну поведінку.

ГУ ОУА „Самопоміч” і ред. журналу „Наш Світ”

„Я не зрікся...”

(Закінчення зі стор. 1)

протилежний, у спасенний бік? „Воно у вас, у мені, в кожній людині”. Цими словами, що їх людство чуло від біблійних пророків, від Будди і Христа, від Сократа і Сковороди, від Достоєвського і Емерсона, він почав оповідь про себе.

В Українську Гельсінкську Групу його привела не якась певна політична позиція чи програма, а тільки активне неприйняття брехливої і свавільної брежнівської дійсности. Всяка неправда була його особистим ворогом. Завжди себе таким пам'ятає: били інших, а боліло його. В тюрмі його боліло щоденно і подвійно, бо там знущалися і над його товаришами і над ним. Що він тоді міг, окрім оголошувати голодівку за голодівкою? А таки міг! „Нема обставин, які могли б відібрати від людини її найбільшу можливість — залишатися людиною”.

Хто мав на нього найбільший вплив? Що формувало його світогляд? „Система поглядів ніколи не була для мене самоціллю. Чого варті всі наші знання, якщо наша душа не прагне до доброти і якщо сама не випромінює її з себе?” Він мав і має близьких друзів серед великих людей, надзвичайно мужніх і героїчних, але... „Душа моя найбільше розквітала, коли я потрапляв у родини дисидентів, коли вдихав атмосферу любові, вірности й невичерпної доброти, що панують там... Атена Пашко, Віра Лісова, Галина Дідківська, Михайлина Коцюбинська... Їхня сердечна велич зробила мене таким, яким я є нині”.

Легко було здогадатися, що він і на тюрму, і на заслання дивиться якось по-своєму, не лише як на страшний рубець на своїх молодих літах. „На життя не можна гніватися ні за яких обставин. Кожна нова перешкода — то ще одна можливість для нашого духу піднятися над обставинами. Концтабори для всіх дисидентів — велика школа, і не тільки мужности, стійкости, але й школа зрозуміння світу. Там завжди є однодумці, набагато освіч еніші, ніж ти, і є ідейні опоненти, противники, іноді вкрай запеклі. В тюрмі я зустрічав і російських монархістів, і невиправних сталіністів, проте навіть у цих випадках я, полемізуючи, намагався зігрівати кожне своє слово добротою”.

Нехай Мирослав нам дарує, але після того, як він повернувся із заслання, ми не натрапляємо на якісь помітні сліди його політичної діяльности в Україні. Схоже, що він досі ні до кого не пристав? „Так, я не зрікся своєї незалежности. Коли я повернувся, не все, що діялося довкола, сприйняв позитивно. Романтично-мітинґовий рівень протесту я вже залишив за собою. Прагнув якоїсь ґрунтовної, неминущої справи. Подруге, я ношу в собі виразне відчуття: найближче майбутнє, майбутнє переходу через український Рубікон, буде не за партіями, а за конкретними особистостями, які викличуть довір'я всього народу. Хтось мусить прийти, щоб зібрати всіх українців і перевести до нової якости, як нитку крізь вушко голки”.

Чи вже визначилися такі особистості? „Смію ствердити, що в Україні сьогодні є не менше талановитих політиків, ніж в інших країнах Европи. Ми маємо цілий ряд ніскільки не нижчих особистостей, ніж, скажімо, російський Єльцин. Але саме ця обставина й ускладнює українське питання. Жоден з наших визнаних лідерів не може, на жаль, репрезентувати цілу націю”. Якою ж має бути та людина? „Вона має бути схожою, скажімо, на Мохаммеда, який об'єднав язичницькі арабські племена і обернув їх лицем до єдиного Бога”.

Чи означають ці його слова, що він ставить українське національне відродження в залежність від релігійного? „Особисто для мене така залежність є актуальна. Я певний, що будь-яка сила, навіть наймогутніша, без Бога, без любови, без правди врешті-решт набуде потворних форм і виродиться”. Але відомо, як легко в цих питаннях сплутати релігійність, носієм якої є конкретна людська душа, і формальну належність до религії. Чи не занадто беззастережно він переносить закони індивідуального духовного життя на суспільство? Адже соціюм не є простою сумою людських “я”, він має ще й свої власні закони. Як, наприклад, М. Маринович пояснює той факт, що релігійне відродження в Україні досі не привело до консолідації української нації? „Занадто довго тривало моральне й інтелектуальне занечищення — і на рівні суспільному, і на рівні індивідуальному. Потрібний час, потрібні величезні зусилля і передовсім — на терені духа. Певна річ, держава, суспільство, нація мають свої завдання, але погодьтеся, що будь-яке суспільне зло бере початок у злі індивідуальному. Потрібна спасенна, очищувальна віра у вищу істину, в Бога”.

Ці слова виказують, що М. Маринович є глибоко віруючою людиною. До якої Церкви він належить? „Саме відтоді я відчув себе повноцінною особистістю, відколи став віруючим. Оскільки я народився вже після сталінського Львівського собору, який підступно припинив діяльність Греко-Католицької Церкви, то хрестив мене православний священик. Бачите, навіть в моїй особистій долі існує болюча межа: батьки — греко-католики, а я хрещений православним. Тому весь мій життєвий досвід, весь досвід моєї душі піднімає мене над поділом, що існує в нашій нації і нашій Церкві. Я просто християнин — українець”.

Невже нема жодних підстав говорити про порозуміння між українськими православними і католиками? „Порозумітися вони можуть, але чи можуть об'єднатися? Активісти обох конфесій надто заражені противленством, навколо кожної Церкви створився своєрідний фронт ворогуючих. А фронт і віра — то несумісні поняття. Фронт — це те, що спонукає бачити скалку в чужому оці, і не помічати колоди у власному”.

В чому він сьогодні знаходить себе, в який спосіб намагається бути корисним своєму народові? „Що найперше виносять з хати, огорнутої полум'ям? Дітей. Повірте, є передчасною евфорія, нібито в нас уже панує народовладдя. Совєтський комунізм і російський шовінізм так шалено розігнали свій маховик, що він ще довго буде розкручуватися за інерцією, продовжуючи ламати людську душу і розум. Завдання над завданнями — врятувати молодь. Скільки маю сили і розуміння, я це роблю. В навчальну програму Дрогобицького Педагогічноо Інституту ім. Івана Франка введено курс лекцій з історії християнства. З великим внутрішнім вдоволенням я веду цей курс. Водночас працюю в дрогобицькій газеті „Галицька Зоря”, досліджую проблеми духовности українського народу”.

Яку назву мала його доповідь на конференції „Україна і Захід” в Іллинойському університеті? „Повнота часу для України”. Слухачів не збентежило таке, сказати б, містичне звучання? „Ні. Всі українці в якійсь мірі є ідеалісти і містики”.

Він певний, що ми стоїмо на порозі часу, коли здійснюється „повнота України”? „Так, я певний, однак ця повнота може прийти тільки через внутрішнє перерождення людей”.

Питання...

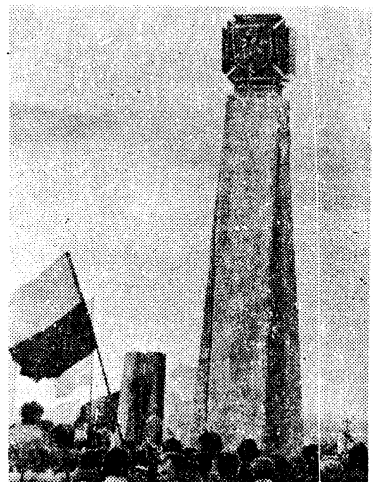
(Закінчення зі стор. 1)

голошення декларації про державний суверенітет України 16-го липня 1990 року, ні Леонід Макарович Кравчук у Львові та Запоріжжі. Як, до речі, не цурався її колишній партійний лідер республіки Петро Юхимович Шелест. Хоча й вона — певною мірою ‘буржуазно-націоналістична’ — була в руках і Виговського, і Мазепи, і Павла Скоропадського. Уже припинилися вигадки про ‘контрреволюційне’ походження тризуба — він сприймається предковічним символом української державності з часів Київської Русі. Все частіше звучить по радіо і телебаченню, в концертних залах, а то й просто на вулицях гимн ‘Ще не вмерла Україна’. Переконаний, сьогодні вже не існує гострої потреби в спеціяльних дискусіях аби доводити історичну закономірність та історичне право цих символів уособлюючи українську державність”.

Натомість, у дальшому В. Сергійчук, беручи до уваги цей факт, що ще й досі найбільше суперечок довкола синьо-жовтого прапора, вважає за доцільне зупинитись з більшими деталями на історичних традиціях використання саме цього символу. І почерез всю свою статтю В. Сергійчук послідовно, опираючись на історичних фактах, крок за кроком, починаючи від Руси-України аж по сьогодні відстоює право на існування синьо-жовтого прапора — як національного символу України.

УКРАЇНА ПРОБУДЖУЄТЬСЯ! ДОПОМОЖІТЬ ЇЙ ВКЛАДОМ ВАШОЇ ДИВІДЕНДИ У ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

ЗНИЩИЛИ ПАМ'ЯТНИК, АЛЕ НЕ ПАМ'ЯТЬ

Так виглядав дев'ятиметровий мармуровий пам'ятник, увінчаний хрестом з шліфованого чорного базальту, відкритий 26-го травня на вершині гори Жбир, біля села Ясенова, Бродівського району, полеглим у Другій світовій війні українцям. На фоні рівностороннього хреста з одного боку — терновий вінок, з другого — галицький лев з трьома коронами. Автор монументу — скульптор Валерій Потюк.

Пам'ятник знищено вночі 18-го червня 1991 року. (Фото взяті зі львівської газети „За Вільну Україну”).

Друзі...

(Закінчення зі стор. 2)

чолі харків'ян голова Міської Ради, серед американців ведуть перед бизнесмени. Обмін досвідом дуже активний в економічній і технічній ділянці, дещо менший — у спортовій і культурній. Зовсім мало уваги приділяється національним аспектам. Можна побоюватися, що в обміні учнями й студентами Харків занедбає українських школярів і аспірантів. Усе таки побратимство двох міст можна тільки гаряче вітати й підтримувати. Але воно потребує доповнення, потребує відповідальних людей, що нагадували б про національно-культурні проблеми міста, що сприяли б розвиткові української культури і освіти в Харкові.

З усвідомлення цих пекучих потреб і цих нелегких проблем постала в Америці ініціятивна група Друзі Харкова. Вони бачать завдання в тому, щоб приходити на допомогу українським культурним силам Харкова. За перший об'єкт такої допомоги вирішено простягти дружню руку літературно-публіцистичному заслуженому місячникові „Березіль” (перед тим „Прапор”). Журнал, єдиний такого типу на всю Лівобережну Україну, героїчно тримається, але тяжко борсається в умовах фінансових дефіцитів і браку паперу. За тим можуть прийти проблеми українського шкільництва, музейництва, театрів, преси тощо.

Друзями Харкова стають люди з української еміґрації, не тільки ті, що біографічно зв'язані з містом — там народжені, там виховані, там свої. Можуть і мусять сприяти збереженню і активізації української культури й мови в місті всі українці — київського, львівського, вінницького, полтавського, чи вже американського чи канадського роду. Живоносна артерія України проходить через Ужгород—Львів— Київ— Полтаву—Харків. Якби з цього ланцюга випала північно-східня ланка, загрожена була б уся вісь.

Тож кличемо й простягаємо руку до вашої руки — ставайте в лави Друзів Харкова. Харків був, є і буде великим українським центром. З вашою щедрою допомогою.

Приймаємо пожертви малі й великі, але просимо спромогтися на найбільшу, на яку вас стане. Чеки слід виписувати на Ukrainian Academy — Friends of Kharkiv і висилати на адресу Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., 206 West 100 th St., New York N. Y. 10025, або до Self-Reliance (New York), 108 Second Ave., New York N. Y. 10003. Листування просимо спрямовувати до Friends of Kharkiv, c/o Educational Council, P. O. Box 391 Cooper Station, New York N. Y. 10296-391.

Ініціятивна група (за абеткою): Мар'ян Коць, Оксана Соловей, Євген Федоренко, Юрій Шевельов.

Українська Вільна Академія Наук
У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ НЕБУТТЯ СЕРЕД НАС

ІВАНА ІВАНОВИЧА КОРОВИЦЬКОГО

активного члена УВАН, який упокоївся 8-го червня 1991 р. молитовно приєднується до тих, хто молиться в цей день за спокій його душі та висловлює щирі співчуття опечаленій дружині з родиною

УПРАВА та СПІВРОБІТНИКИ УВАН

У світлу пам'ять незабутнього Івана Коровицького, постійного фундатора Академії, на потреби УВАН зложили: Л. Лазуренко — 50 дол.; по 25 дол. — Г. Єфремова, О. Маланчук, Діма Комілевська, Л. Лиман, П. Одарченко, О. та В. Омельченко, О. Радиш, В. Рудко, Л. Яців.

Ділимося сумною вісткою з рідними, друзями та знайомими, що 22-го травня 1991 р., ненадійно відійшов у вічність

бл. п.

ВАСИЛЬ БАРНИЧ

народжений в селі Кропивник, пов. Калуш.

ПОХОРОН відбувся 25-го травня 1991 р. з церкви Непорочного Зачаття ПДМ в Гемтремку, Миш.

В глибокому смутку:

дружина — ЕВДОКІЯ
син — БОГДАН і ДІЯНА
доні —
ОРИСЯ і АНТІН ГОЛОВАН
МАРІЯ і РОНАЛД БУРЧАМ
внуки —
ЮРІЙ і ХРИСТИНА БАРНИЧ
АНДРІЙ, ЛІДІЯ, АНЯ і ДАНА ГОЛОВАН
СТЕФАН і РАІСА БУРЧАМ
сестра — АНАСТАСІЯ і РОМАН ПРИЙМА
сестрінки —
БОГДАН і ҐЛЬОРІЯ ПРИЙМА
ЛЯРИСА і ЕЛІОТ БОЛДЕ
РОКСОЛЯНА й ОЛЕСЬ КАРАНЕЦЬ
з дітьми — ПЕТРО, ХРИСТИНА та АНДРІЯНА
брат і три сестри з родинами в Україні
кузини —
інж. МИХАЙЛО КОГУТ з родиною
ІВАН КОГУТ з родиною
та Австралії

У сьому сумну річницю відходу у вічність НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ СЕСТРИ, МАМИ та ДРУЖИНИ

сл. п.

Люби Ірини Німців-Вайнгаймер

СОЛІСТКИ ЛЬВІВСЬКОГО РАДІО ТА ОПЕРИ, МАҐІСТРА ПРАВ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ із ПАНАХИДОЮ

в дні 1-го серпня 1991 року, о год. 9-ій ранку у соборі св. Родини у Вашінґтоні і Рак Крік кладовищі та в українській церкві Богородиці у Люрді, Франція

РОДИНА

Століття українського поселення в Канаді

Ансамбль бандуристів і хор Колеґії св. Володимира. Перший зліва — Юліян Китастий.

Ще так недавно такі святкування відбувались у нас в Америці. Вони були пов'язані з 200-літтям заснування держави. Наші святкування були, либонь, найбільші і неперевершені досі, бо в Ню Йорку вони зібрали 7 мільйонів учасників і то не тільки з Америки, але й багатьох інших країн світу.

Тепер такі святкування відбуваються на протязі 1991 року в різних місцевостях Канади. В них беруть участь численні культурні і мистецькі організації країни.

Однією з найбільш активних груп, які солідно до святкувань підготовилися, є студенти Колеґії св. Володимира в Роблині, Манітоба. Вони зорганізували спеціяльну двотижневу туру, яка об'їхала з великим успіхом західню Канаду і західню Америку. В Америці побували в Міннесоті, Денвері і інших місцевостях. Група їх складалася з великого ансамблю бандуристів з цимбалами, хору і танцюристів.

Щоб відповідно до такої тури підготуватися, колеґія св. Володимира запросила на два роки визначного бандуриста Юліяна Китастого, який в Роблині при Колеґії не тільки організував найбільший ансамбль Канади, але також вчив гри на трембітах, крім того, керував хором, який по дорозі тури два рази співав Служби Божі. В праці з бандуристами Юліян Китастий дотримувався усіх кобзарських традицій, які він безперестанку студіює і застосовує на власних сольових виступах. Це й не дивно, адже його батько і дід еміґрувавши до Америки, були постійно зв'язані із славною капелею ім. Т. Шевченка в Детройті. А від 1990 року Юліян став талановитим керівником Школи Кобзарського Мистецтва в Ню Йорку.

Кілька років пізніше став також мистецьким керівником ансамблю „Гомін Степів". Невдовзі появилася окрема платівка, що здобула собі популярність і в Америці, і в Україні. Він здобув собі заслужене місце як передовий молодий бандурист-вчитель. Юліян багато виступав по радіо як соліст в Европі, Арґентині, Бразилії. Тричі він був в Україні.

У Роблині, Манітоба, від 1917 року існує Колеґія — середня школа для українських юнаків, батьки яких вже мало говорять рідною мовою, але завзято зберігають свій релігійний обряд, свою духовну спадщину. Головною метою цієї Колиґії є підготовити священицькі і чернечі кадри Української Католицької Церкви. І треба сказати, що Колеґія має чим похвалитися. За 40 років з її стін вийшло двох єпископів, 45 священиків і ченців та п'ять дияконів, чимало громадських працівників католицької спільноти. Сама Колеґія існує завдяки жертвенности українців-католиків.

Йозеф Коффей, один з найталановитіших бандуристів ансамблю.

Згідно з програмою культурного розвитку провінції Манітоби, студенти мають змогу студіювати українську культуру, що допомагає їм пізнати рідні звичаї, історію, пісню, танок, музику.

Між студентами є чимало неукраїнців, але всі вони радо вивчають українську мову та беруть активну участь в хорі, вчаться гри на бандурі і танців. Серед найбільш талановитих бандуристів є Йозеф Коффей. Він також не українець, але так полюбив наш історичний інструмент, що безперервно на ньому вправляв і за короткий час він грав найбільш скомпліковані твори. Він єдиний з Колеґії брав участь наприкінці червня в репрезентативному концерті провінції Вінніпеґу, імітуючи Юліяна Китастого. Про його виступ широко писала канадська преса.

Належиться окреме признання о. Петрові Стасюкові, директорові Колеґії, який вкладає дуже багато праці у підготовку не тільки священичих кадрів, але у збереження української індентичности молодших поколінь нашої еміґрації.

Микола Чорний

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — переможець футбольного турніру

Ґлен Спей, Н. Й. 7-го липня (О. Т.). — Тут на футбольній площі оселі УБС „Верховина" відбувся другий з черги річний міжнародний турнір, в якому між трьома українськими, албанським і німецьким клюбами нагороди переможця здобула дружина УСК Ню Йорк. Цей успішний турнір організувало УСВТ „Чорноморська Січ" який підготовив і провів керівник спортової активности О. Твардовський. Суддювали офіційні судді футбольної федерації ЗСА Михайло Сергіїв і Володимир Гивель. Змагання турніру проходили за круговою системою, 2 Х 25 хвилин, і закінчилися такими вислідами:

Гадсон Веллі СК — СК СУМ „Крилаті" Йонкерс 3:1

Для переможців усі три ґолі здобув Кгос, для „Крилатих" — Сидор.

УСК Ню Йорк — УСВТ „Ч. Січ" Нюарк 4:0

Переможні ґолі для УСК здобули Роман Гупало — 3 і Турко.

Бруклин „Іґелс" — Гадсон Веллі СК 2:1

Ґолі для переможців здобули Фаділ і Мусовіч, для переможених Кгос.

СК СУМ „Крилаті" — УСВТ „Ч. Січ" 0:0

УСК Ню Йорк — Бруклин „Іґелс" СК 5:3

Ґолі для УСК здобули Гупало — 2, Граф, Турко і Буджан, для „Іґелс" Селман — 2 і Реґі.

Гадсон Веллі СК — УСВТ „Ч. Січ" 2:0

Переможні ґолі для німців здобув Йодесвен.

Бруклин „Іґелс" СК — СК СУМ „Крилаті" 4:3

Ґолі для переможців здобули Муратовіч, Селман, Реґі і Іззай, для „Крилатих" Сидор, Окуняк і В. Коваленко.

УСК Ню Йорк — Гадсон Веллі СК 2:1

Ґолі для УСК здобули Гупало і Турко, для німців Йодесвен.

УСВТ „Ч. Січ" — Бруклин „Іґелс" 2:0

Обидва ґолі для переможців здобув Євген Чижович.

УСК Ню Йорк — СК СУМ „Крилаті" 1:0 (воковер)

Тому що ці змагання вже не могли вплинути на остаточний розподіл місць в кінцевому показнику табелі турніру, з огляду на спеку обидва провідники дружин в порозумінні з проводом змагань погодилися на воковер — 1:0 для УСК.

Після закінчення змагань відбулася церемонія вручення трофеїв, що їх зафондувало УСВТ „Ч. Січ". Великий клюбовий і індивідуальні трофеї вручено переможній дружині УСК Ню Йорк. Клюбові трофеї здобули: Гадсон Веллі СК (друге місце) і Бруклин „Іґелс" (третє місце). Індивідуальні трофеї „короля" стрільців турніру здобув напасник УСК Роман Гупало (6 ґолів), найкращий воротар дружини Гадсон Веллі СК — Кейвін Кей. В складі дружини переможців виступали: Дж. Яровський, Дж. Сабальякас, Е. Качурак, Р. Гупало, Р. Плісак, Ю. Ґраф, С. Коваленко, В. Новак, Д. Сантос, В. Сільва, М. Олівера, С. Турко. Провідник і тренер С. Коваленко.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

Продовжується футбольний сезон в усіх ліґах СССР, в яких виступають українські клюби.

У вищій лізі серед 16-ти клюбів змагається шість з України. В 17-ій рунді розгривок київське „Динамо" при участі 30,000 глядачів перемогло в Москві місцевий „Спартак" вислідом 2:0. Переможні ґолі для українського клюбу здобули Юран і Саленко.

Дніпропетровське „Дніпро" у себе вдома при участі 14,000 глядачів звело внічию зустріч з лідером вищої ліґи ЦСКА (Армія) 2:2. Ґолі для „Дніпра" здобули Кудрицький і Сидельников.

Запорізький „Металурґ", дебютант вищої ліґи, зазнав поразки з іншим українським клюбом — „Чорноморцем" з Одеси вислідом 1:4. Ґолі для „Чорноморця" здобули: Сак — 2, Щербаков і Кошелюк. Єдиного ґоля для господарів здобув Єрьомін. До цих змагань приглядалося 15,000 симпатиків „Металурга".

Донецький „Шахтар" справив велику несподіванку лідерові вищої ліґи ЦСКА на їх стадіоні в Москві, перемігши цю упривілейовану військову дружину вислідом 4:3. В цих змаганнях, що проходили при участі тільки 12,000 глядачів, переможні ґолі для українського клюбу здобули Кобозєв — 2, Драгунов і Стодовицький.

Після 17-ої рунди розгривок у вищій лізі показник табелі ігор очолює ЦСКА (25 точок), дальші місця займають: Донецький „Шахтар" (21), Мінське „Динамо", „Торпедо" Москва і Київське „Динамо" (по 19), Дніпропетровське „Дніпро" (18), Єреванський „Арарат" і „Спартак" Москва (по 17), „Чорноморець" Одеса (16), „Динамо" Москва, „Льокомотив" Москва і „Памір" Душанбе (по 15), „Металіст" Харків (14), „Металурґ" Запоріжжя і „Спартак" Владикавказ (по 13), „Пахтакор" (10).

В другій лізі (Західня зона) Львівські „Карпати" після перемоги над збірною УСЦАК здобули дві точки з білоруськими футболістами з міста Брестя, вислідом — 2:1 та „Хіміком" з таким же рахунком. Після цих перемог „Карпати" займають в показнику табелі ігор четверте місце з 23-ма точками, після „Динамо" Гянджа (24), „Ниви" Тернопіль (24) і „Зорі" Луганськ (23). Дрогобицька „Галичина", з якою збірна УСЦАК ремісувала 4:4, перемогла „Динамо" Бресть вислідом 1:0. В показнику табелі ігор „Галичина" займає 18-те місце з усіх 22.

В. Борзов відбув пресову конференцію

В цей час, як в Західній Україні проходили святкування 80-річчя СТ „Україна" з участю збірних УСЦАК, 27 червня ц. р. в Києві, при великій кількості журналістів з різних міст СССР відбулася пресова конференція міністра спорту В. Борзова. В ній взяли участь теж перший заступник Борзова В. Барабаш та заступники Л. Пустовойтов і Є. Ясинський.

Як заявив „новоспечений" міністер Борзов, одним з пріоритетних напрямків діяльности Міністерства є участь у формуванні законів України разом з комісіями Верховної Ради України. Робота ця мала б вестися задля забезпечення соціяльної захищености молоді, спортовців і працівників ділянки фізичної культури: для створення економічної бази, необхідної для розвитку молодіжного, фізкультурного і спортового рухів... Борзов наголосив, що представлена система — результат його бачення розвитку галузі і вивчення досвіду її організації у різних країнах, зокрема, у Франції. За прямою участю Борзова при підписанні договорів з Німеччиною, Угорщиною та Польщею враховані і зв'язки та інтереси молоді, оздоровчої фізкультури і спорту. Борзов згадав теж про перспективну поїздку делеґації республіканських президентів НОК до Люзанни з метою переконати Х. Самаранча у необхідності створення спеціяльної комісії для вивчення проблем східніх територій та їхньої участи в олімпійському русі. Резиґнувати з голови НОК України Борзов не збирається.

Як в майбутньому діятиме цей новий чиновник в спорті України невідомо, а покищо виглядає, що він виконує вказівки центру, згідно з якими спортова Україна змушена служити імперії.

(от)

Куди прямує...

(Закінчення зі стор. 2)

ломатичного корпусу мусіло б залишитися прероґативою „центру", в руках якого залишилась би контроля не лише над персоналом і майном закордонних посольств або місій при міжнародних організаціях, але в першу чергу над закордонною політикою. А це ж один з основних критеріїв справжньої, а не декляративної суверенности.

Інтерв'ю Козирєва залишає багато сумнівів про те, якими мотивами буде керуватися майбутня російська дипломатія. Треба бути дуже обережним в інтерпретації декляративних стверджень про намір Росії стати співучасником „европейського процесу" або про „віднову традиційної плюралістичної демократії". В Козирєва дуже суб'єктивна інтерпретація історії, зокрема ролі саме російської „метрополії" в збиранні „земель" і „територій", не зважаючи на це, що на них діяли державно-політичні структури інших народів. Заяви Козирєва дають мало основ для оптимізму, про спільний шлях до повної суверенности республік на міжнародному форумі.